

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

HR

Govor

10. studenoga 2020.

Govor Klaus-Heinera Lehnea, predsjednika Europskog revizorskog suda

Predstavljanje godišnjeg izvješća Suda za 2019. godinu

Odbor za proračunski nadzor – Europski parlament

10. studenoga 2020.

**Valjan je samo izgovoreni tekst.
Prednost ima izgovorena inačica.**

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Poštovana predsjedateljice (gđo Hohlmeier),

izvjestitelji i izvjestitelji u sjeni za razrješnicu,

uvaženi zastupnici,

cijenjeni povjereniče (Hahn),

članovi predsjedništva Vijeća,

dame i gospodo,

velika mi je čast što sam ovdje s kolegom Tonyjem Murphyjem, kojeg otprije poznajete, no koji mi se sada prvi put pridružio u svojstvu člana Suda zaduženog za godišnje izvješće.

Ova je **godina** bila **teška** i drukčija od svih dosadašnjih. Kao i uvijek u našoj Europskoj uniji, **velike krize** dovode do **velikih pomaka** i inovacija koje smo tek nekoliko mjeseci ranije smatrali nemogućima.

Stoga, iako sam ovdje da predstavim godišnje izvješće Revizorskog suda za 2019. godinu, svima su nam na umu velike odluke i sporazumi u vezi s višegodišnjim financijskim okvirom i instrumentom „Next Generation EU” kojima će se urediti potrošnja i financijsko upravljanje EU-a **za sljedećih sedam godina**.

Kao vanjski revizor Europske unije Sud čini sve u svojoj moći da i nakon izbijanja pandemije bolesti COVID-19 **nastavi djelotvorno izvršavati svoju zadaću javnog revizora** Unije.

Što smo utvrdili?

Kad je riječ o rashodima, procijenili smo da je ukupna stopa pogreške ostala na **približno jednakoj razini** – 2018. iznosila je 2,6 %, a 2019. **2,7 %**. Iza te „glavne poruke”, naravno, skrivaju se znatne razlike među različitim područjima politika.

U području „**Konkurentnost**” procijenili smo veću stopu pogreške (4 %), uglavnom u vezi s neprihvatljivim troškovima. Dodatno pojednostavnjenje složenih pravila o troškovima za osoblje zasigurno je dio rješenja za taj problem, kao što ističemo već niz godina. Sud je također preispitao revizije koje su proveli i Komisija i vanjski revizori u njezino ime te utvrdio da su one tek djelomično pouzdane – naime, i dalje postoji jasan prostor za napredak.

Kad je riječ o području „**Prirodni resursi**”, Sud je uočio određena poboljšanja zbog kojih je procijenjena stopa pogreške smanjena na 1,9 %. Uzevši pritom u obzir i druge dokaze prikupljene u okviru sustava kontrole, zaključili smo da je pogreška u tom području blizu praga značajnosti. To je **dobra vijest**, posebno u pogledu izravnih plaćanja, koja se uglavnom temelje na površini poljoprivrednog zemljišta koju prijavljuju poljoprivrednici. Ta plaćanja čine 70 %, tj. veliku većinu rashoda u okviru tog naslova te su i dalje **znatno ispod** praga značajnosti. Međutim, u područjima kao što su ruralni razvoj, tržišne mjere, ribarstvo i djelovanje u području klime, na koje otpada preostalih 30 % rashoda u okviru tog naslova, i dalje postoje značajne pogreške. Kad je riječ o ulozi nacionalnih **tijela za ovjeravanje** koja je od 2015. proširena, Sud je ponovno proveo neke od njihovih revizija i na temelju toga traži niz poboljšanja u skladu s Komisijinom procjenom tih revizija.

U području „**Administracija**” nismo pronašli značajne pogreške, kao ni protekle dvije godine.

U području „**Kohezija**”, u kojem **nacionalna revizijska tijela** imaju ključnu ulogu u jamstvenom i kontrolnom okviru, Sud je preispitao rad 18 takvih tijela te i dalje pronalazi pogreške koje ta tijela nisu otkrila. Procijenili smo da stopa pogreške u tom području, uzimajući u obzir ispravke koje su izvršila tijela država članica, iznosi **4,4 %**, što je manje nego lani, ali i dalje iznad praga značajnosti. Pogreške koje revizijska tijela nisu otkrila i drugi nedostaci u stopama preostale pogreške koje su prijavila dva relevantna GU-a Komisije, GU REGIO i GU EMPL (rizični iznos u trenutku plaćanja od 3,1 % odnosno 2,2 %), odražavaju se u **Komisijinim** procjenama stopa pogreške za koje Sud stoga smatra da su **procijenjene manjima od stvarnih**. Ako nacionalna tijela i Komisija uspiju popraviti stanje u narednim godinama, mogli bismo se naći u položaju u kojem ćemo se sve **više oslanjati** na rad revizijskih tijela u državama članicama i njihove rezultate ili čak u kojem ćemo **potvrđivati** njihovu procjenu. Ipak, zasad još nemamo tu mogućnost. Znam da je Komisija predana ostvarenju tog cilja i moramo uložiti velike napore na svim razinama kako bismo ga postigli.

Zašto posebno ističem koheziju?

Razlog je prilično jednostavan: već nekoliko godina Sud pravi razliku između rashoda koje smatramo **visokorizičnima**, primjerice u području kohezije, i rashoda koje smatramo niskorizičnima. U visokorizičnim rashodima prisutne su značajne pogreške, uz procijenjenu stopu od **4,9 %** (2018.: 4,5 %).

Što se, dakle, dogodilo 2019.? Unatoč određenim poboljšanjima i pogoršanjima, u temeljnim područjima politika nije bilo **korjenitih** promjena te su i dalje postojali određeni nedostaci u *ex post* provjerama.

Međutim, **udio** visokorizičnih rashoda, posebno u području kohezije, povećao se (53 %). To samo po sebi nije problem – dobro je i očekivano da su se rashodi u tom području povećali. To nije ničija krivica. Međutim, iz toga proizlazi da značajna stopa pogreška sada utječe na većinu našeg revizijskog statističkog uzorka – pogreške su stoga raširene. To je razlog zašto je Revizorski sud za financijsku godinu 2019. odlučio izraziti **nepovoljno mišljenje** o rashodima, a ne uvjetno mišljenje kao prijašnjih godina.

To se samo po sebi **nije** nikakva optužba Komisije – na koncu, za upravljanje s otprilike 74 % rashoda EU-a zadužena su **tijela država članica**. Svaki subjekt ima ulogu u tom lancu i pretjerano pojednostavnjivanje neće nas dovesti nikamo.

To se također **ne** bi trebalo protumačiti kao znak **nazadovanja** u upravljanju nakon što smo tri uzastopne godine mogli izraziti uvjetna mišljenja o rashodima. Ako se pogleda stanje otprije deset godina, ostvarili smo velik napredak te u nekim područjima kojima se potrebno posebno posvetiti **nije riječ o nazadovanju**, nego o **postojanim strukturnim problemima**. Potrebna su nam **jasna i jednostavna pravila** za sve financije EU-a, baš kao i **djelotvorne provjere** načina potrošnje sredstava i postizanja željenih rezultata.

Od našeg općeg zaključka ili „glavne poruke” o stopi pogreške važnije su stvarne okolnosti u praksi i zaključci Suda za različita rashodovna područja, koji su **vrlo raznoliki**. Stoga vas pozivam da tijekom pripreme odluke Parlamenta o razrješnici u narednim tjednima i mjesecima detaljno proučite ta područja.

Poštovana predsjedateljice, dame i gospodo,

obraćam vam se u trenutku u kojem su pregovori o **sljedećem financijskom razdoblju** još u tijeku. U narednim godinama očekuje nas gotovo udvostručenje rashoda EU-a – u ovom slučaju konačno ne bismo pretjerali kada bismo to nazvali „povijesnim”. Stoga vas molim za sljedeće: **izvucimo pouke iz stečenog iskustva** kako bismo uspostavili najbolji mogući sustav u višegodišnjem financijskom okviru i instrumentu „Next Generation EU”. EU ima samo jednu priliku da to učini kako treba.

Stoga nam omogućite da **zaštitimo financijske interese EU-a** od nepravilnosti i prijevara – znam da je ovaj Odbor u tom pogledu naš bliski saveznik. Tijekom 2019. OLAF-u smo prosljedili devet slučajeva sumnje na prijevaru koje smo otkrili u okviru revizija te se nadam da ćemo moći uspostaviti jednako bliske odnose i s Uredom europskog javnog tužitelja čim on konačno počne djelovati, što je za početak predviđeno u 22 zemlje. U skladu s temeljnim ugovorima EU-a države članice dužne su uspostaviti **učinkovite i neovisne pravosudne sustave** kako bi mogle predano štiti financijske interese EU-a kao da je riječ o njihovim vlastitim, nacionalnim financijskim interesima. Znam koliko se ovaj Odbor zalaže za to i koliko ste

doprinijeli važnom prošlotjednom političkom dogovoru među suzakonodavcima kojim je obuhvaćeno i nekoliko preporuka koje je Sud iznio u relevantnom mišljenju, na čemu posebno želim čestitati suizvjestitelju Sarvamaai.

Pouku iz prethodnog iskustva trebamo izvući i u pogledu omogućavanja **što ranijeg** početka provedbe relevantnih procesa novog financijskog razdoblja. Naravno da je važno da se pravila poštuju, no imajte na umu da je do kraja 2019., pretposljednje godine tekućeg sedmogodišnjeg proračuna, isplaćeno tek 40 % dogovorenih financijskih sredstava EU-a za relevantno sedmogodišnje razdoblje, pri čemu su pojedine države članice iskoristile manje od trećine sredstava – tablicu sa sažetim podacima po zemljama možete pronaći u našem „Sažetom prikazu revizija”. Kao što vidite, poteškoće u **iskorištavanju financijskih sredstava EU-a** i dalje su problem u praksi, bez obzira na ciljeve ili zahtjeve utvrđene na političkoj razini. To je doprinijelo velikom porastu nepodmirenih obveza, koje su do kraja 2019. dosegnule iznos od 298 milijardi eura, što je problem koji će se morati riješiti odgovarajućim mjerama, ne samo za tekući nego i sljedeći višegodišnji financijski okvir.

Dame i gospodo, za kraj bih želio reći sljedeće:

u ovim kriznim vremenima države članice i Europska komisija imaju golemu odgovornost za dobro i učinkovito upravljanje financijama EU-a. Naše godišnje izvješće, o kojem ću danas sa zadovoljstvom raspravljati s vama, pokazuje da je potrebno uložiti **dodatne napore**. Upravo vi, kao izravno izabrani zastupnici u Parlamentu, imate **veliku odgovornost** u provedbi zakonodavnog i političkog nadzora kako bi se to zaista i ostvarilo.

Hvala vam na pozornosti.